

Viasť, cestov

111
HANA HORÁKOVÁ
NEW YORK
VLADIMÍR ŠAŠEK
BRETAŇ

ATORZE MOULIN
QUINZE MAIS

BONT AVEN

THEODORE
BOTREL

THEODORE BOTREL

na začátek

Stanislav Bernard
spolumajitel Rodinného pivovaru Bernard

Pamatuju si na dlouhé roky, kdy jsem svět vnímal přes firmu. Moje rozpoložení se měnilo podle toho, jak se jí dařilo. Bylo to dáno tím, že jsme firmu nevybudovali lehce, vlastně to byl jakýsi permanentní boj o přežití. Je pravda, že pokud člověk takhle žije dlouhou dobu, najednou začne zapomínat na to, že má i žít. První stupeň je pochopit, že tudy cesta nevede, a to není tak úplně samozřejmé. Když někomu na firmě opravdu záleží, začne podléhat určitým stereotypům. Další stupeň je uvědomit si, že každý člověk má svým způsobem povinnost starat se sám o sebe a že by měl mít ze života především radost. Aby byl psychicky *nad vodou*, a když se ráno probudí, měl se na co těšit. Pokud je na tom psychicky dobře, všechno feší snadněji, a dokonce ho baví řešit i méně příjemné záležitosti. Podle mě si každý musí umět alespoň občas udělat radost, ať už sportem, nějakým koníčkem, návštěvou koncertu, divadla, dobrou knížkou... Nebo koupí věci, kterou tak úplně nepotřebuje, ale vždycky si ji chtěl pořídit. Ono to souvisí i s věkem, ve dvaceti jsem o tom nepřemýšlel, probudil jsem se a měl radost ze života. Tenkrát měl člověk všechno před sebou a v pětapadesáti má mnohé za sebou.

Je důležité vést co možná nejpestřejší život a obklopit se pozitivními lidmi. To všechno má zpětně velmi dobrý dopad na firmu a také na rodinný život. Jako by se uzavíral kruh. Pokud je člověk v pohodě, dokáže se radovat, pak mu nevádí, že nějaký čas musí pracovat hodně intenzivně. Když v pohodě není, najednou si začne říkat – co tady vůbec dělám, jaký to všechno má smysl. Asi to bude znít zdánlivě banálně, ale základ je v tom, dokázat mít radost jen z prostého faktu, že žiju.

Držte se!

vlastní cestou 1/11

leden – únor – březen
editör

Boris Dočekal

redakce

Stanislav Bernard

Zdeněk Mikulášek

Markéta Navrátilová

design

Štěpán Malovec

jazyková poradkyně

Věra Bláhová

tisk

Tiskárna David, s. r. o.

vydavatel

Rodinný pivovar Bernard, a. s. // www.bernard.cz

Magazín Vlastní cestou vychází čtvrtletně. Chcete-li jej dostávat do poštovní schránky, navštivte www.bernard.cz (hlavní menu > Magazín Vlastní cestou). Vaše připomínky a náměty můžete zasílat na pivovar@bernard.cz.

Magazín Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14164.

foto na obálce > Boris Dočekal

obsah

04_ **V týmu má každý nějakou roli**
rozhovor s Hanou Horákovou

10_ **Nové webové stránky**
z pivovaru

12_ **Doma v domě snů**
lahůdka ze světa architektury

15_ **Atlas světa**
povídka Petry Soukupové

20_ **New York**
fotoreportáž

27_ **Novinky**
z pivovaru

28_ **Nechťel jsem žít v ruinách**
rozhovor

31_ **Na jihozápad Bretaně**
reportáž

37_ **Černej den**
fejton Jaroslava Rudiše

38_ **Polná**
Vysočina a okolí

PF 2011

Najděte si svého Bernarda i v novém roce.

V týmu má každý nějakou roli

řídí Hana Horáková | **basketbalistka**

Natrénované může mít člověk úplně všechno, ale stejně není schopný to vždycky v zápase udělat, protože v něm hraje roli spousta faktorů.

Vybrala jste si kolektivní sport, čím je pro vás zajímavý?

V kolektivních sportech se nikdy neopakuji stejné situace. Každý zápas je úplně jiný, i když spolu hrají stejní soupeři. Na gymnáziu jsem chodila do sportovní třídy s plavci. Nedokázala jsem pochopit, že v šest ráno skočí do bazénu a plavou od stěny ke stěně. Říkala jsem si, co je na tom baví. Není tam žádná změna.

A co třeba tenis? V něm taky bývá každý zápas jiný.

To jo. Klidně se budu na tenis dívat, ale hrát bych ho nechtěla. Nikdy jsem nebyla individualistka, dávám přednost skupině.

V kolektivním sportu hrajete i za ty druhé, nesvazuje vás to?

Tuhle věc jsem řešila s psychologem. Říkal mi, že na hřišti musí člověk nastoupit sám za sebe a tím, že bude hrát a bude zodpovědný právě jen sám za sebe, a ne za celý tým, může hrát dobře. Nesmí si říkat – když mi to nepůjde, družstvo prohraje. Nebo že

některá spoluhráčka hůř brání, tak musím bránit i za ni. Basketbal je sice kolektivní sport, ale stejně musíte odevzdat co nejvíc ze sebe, aby tým uspěl.

A co konflikty, které v týmu někdy vznikají?

Samozřejmě v něm může být i někdo, s kým si nesednete, a není to tak v pohodě jako v národním družstvu na říjnovém mistrovství světa. To jsme si fakt rozuměly, pořád jsme si měly o čem povídat. Žádný konflikt mezi námi nebyl. Ale v týmu, kdy se dlouhou dobu vidíte dvakrát denně, lítáte spolu, spíte po hotelech, se konflikt může vyskytnout. Pak je na lidech, jestli si všechno dokážou vyříkat a hodí to za hlavu, nebo mají kvůli nevyřešeným konfliktům špatnou celou sezónu.

Co říkáte hlasům, že ženský basketbal je nic moc?

No jo, no... Jsou basketbalisté, kteří prohlašují, že na ženský basket by se v životě nedívali. A že ani mistrovství světa nemá úroveň. Já netvrdím, že všechny zápasy se povedou,

ale když vidím některé zápasy mužů v české lize, zaráží mě, že vůbec někdo může říct, že na český ženský basket se nedívá, protože nemá úroveň. Je prostě jiný než mužský, nemůžete třeba vidět, jak smečujeme na koš, ale zase je víc kombinační...

Na mistrovství světa byla vidět energie, kterou jste do hry vkládala, obrovský dráiv, ale zároveň jste nepůsobila dojmem, že se chcete prosadit za každou cenu...

V týmu má každý nějakou roli a v něčem je dobrý! Jinak by v družstvu ani nebyl. Mojí rolí bylo spíš rozehrávat a vytvářet pozice pro ostatní, ale někdy to vyjde a dáte k tomu i nějaké body. Ale nemá smysl za každou cenu se snažit dělat něco, v čem jsou lepší ti kolem vás.

Dokážete si v zápalu hry uvědomit, že už máte na kontě tři čtyři fauly a že si musíte dávat pozor, jinak půjdete z hřiště?

Během hry si to určitě uvědomuje každý, ale když je na lavičce dost opravdu dobrých hráček, jako to bylo při mistrovství světa,

budu hrát naplno, i kdybych měla čtyři fauly, protože vím, že když se vyfauluju, naskočí za mě další hráčka, která bude pro družstvo platná. Když tolik vyrovnaných hráček na lavičce není, a to se taky někdy stává, dokážu se držet zpátky a zbytečně neriskovat.

Pokud máte míč a musíte se rozhodnout, jestli střílet, nebo někomu přihrát, přemýšlíte o tom, nebo je to spíš automatické?

Musí to být automatické. Jakmile se zastavíte a přemýšlíte, jestli máte někomu přihrát, už je to špatně. Tou vteřinkou propásnete okamžik, kdy je spoluhráčka volná. Stejně to je i v případě, kdy má míč soupeřka. Když na okamžik zaváháte, jestli máte jít po balónu, už ho má jinde a vy jí ho nevezmete. Ale pokud se můžu rozhodnout, jestli vystřelit nebo přihrát, tak většinou volím tu druhou možnost.

Na mistrovství světa jste hrála skvěle, proč se vám často nedařily šestky? Laik by řekl – jak je to možné, trestnáky se přece v pohodě dají natrénovat.

Natrénované může mít člověk úplně všechno, ale stejně není schopný to vždycky v zápase udělat, protože v něm hraje roli spousta faktorů. Stačí být jen trošku nervóznější nebo se mu hlavou mihne nějaká jiná myšlenka a koš nedá.

Na mistrovství vás vyhlásili nejužitečnější hráčkou, proč ne nejlepší?

Podle mě slovo užitečný obsahuje úplně všechno. Pro novináře je často nejlepší hráčka ta, která dá nejvíc bodů. Každý to asi vidí z jiného pohledu, ale já to beru tak, že hráčka má být pro družstvo užitečná a uspět i v jiných statistikách než ve střelbě, třeba v doskočených míčích, asistencích, získaných míčích, blocích... Může sice dát nejvíc bodů, ale zároveň se dostat do minusu, protože ztrácí balóny, nebo hodně, ale neúspěšně střílí, nadře se na ni celé družstvo – a už není nejužitečnější.

Kde se ve vás vzal ten „tah na koš“, schopnost vyburcovat nebo naopak uklidnit tým?

To jsou věci, které se nedají naučit. Buď ve vás jsou, nebo ne. Zním pár basketbalistek, které pokládám za neuvěřitelně dobré, a ty to mají všechny. Když leží balón na zemi,

v prosinci 2010

je jejich. Když chtějí něco udělat, udělají to přesně tak, jak se to udělat má. Jsou to výrazné osobnosti, jen tak na ně nezapomenete. V dětství si taková holčička spíš vybere hraní fotbalu s klukama, než aby seděla doma a hrála si s panenkama.

Jak se vyrovnávají ostatní hráčky s faktem, že lídrem, na kterého se upírá pozornost diváků i médií, je někdo jiný?

V družstvu je vždycky několik lídrů. Někdo prostě hraje dobře, jiný hodně skóruje nebo je lídrem v lidské rovině... A o tomhle jsme nikdy nediskutovaly a nikdo si nestěžoval. Když se vrátím k mistrovství světa, byly natočené medailonky o všech hráčkách (a nejen hráčkách) a pozornost médií se soustředila na všechny. My ale na to nejsme moc zvyklé, tak se spíš hledal někdo, kdo ještě nebyl na tiskovce nebo tolik nenatáčel, protože nikdo na podobné akce moc chodit nechtěl.

Měla jste někdy basketbalu plné zuby?

Měla. Problém je v tom, že člověk nemá žádnou delší pauzu na odpočinek jak tělo, tak hlavy. Po sezóně dostane dva týdny volno a pak následuje reprezentační blok – ať už je to mistrovství Evropy, nebo olympiáda – a pak zase začíná nová sezóna v klubu. Je to pořád dokola a není čas na nic jiného než na basketbal. Po minulých olympiádě mě basket přestal bavit. Hrála jsem zápasy, jako že jsem hrála a v poločase si říkala – proč to vůbec dělám, když mě to tak strašně nebaví. A tak jsem si po sezóně dala tříměsíční pauzu. Žádný basket – kolo, kamarádi, rodina... Získala jsem novou energii a zase mohla hrát.

Každý sportovec, pokud mu kariéru nezruší třeba zranění, musí přemýšlet, jestli skončit na vrcholu, nebo hrát dál a riskovat, že superlativy v novinách se začnou měnit v tvrdou kritiku...

HANA HORÁKOVÁ
*1978

Vystudovala Pedagogickou fakultu a Fakultu sportovních studií Masarykovy univerzity v Brně – speciální pedagogiku a tělocvik. Je profesionální basketbalistkou. Na loňském mistrovství světa, kde český tým vybojoval stříbrnou medaili, ji vyhlásili nejužitečnější hráčkou.

kapitánka reprezentace

Myslím, že novináři strašně řeší výkon s ohledem na věk. Když je někomu přes třicet a zrovna se mu moc nedaří, je to právě kvůli věku. Ale sezóna je strašně dlouhá, má víc vrcholů a člověk má problém na všechny se dobře připravit. To jsou zákonitosti, o kterých se ví, ale novináři horší výkon svedou na věk. Na minulém mistrovství světa hrála dvaadvaceti letá Brazílka a byla nebránitelná. Vyšší věk má i výhody. Pamatuju si, že když jsme dřív hrály s Američankami, říkaly jsme si – ježíšmarja, my hrajeme proti Americe! A byly jsme poražené, ještě než jsme vyšly na hřiště. Jenže léty se otrkáte, proti těmhle hráčkám hrajete třicetkrát, potkáváte se v Eurolize a víte, že to nejsou bohyně, ale normální ženské, které jako všechny ostatní ráno vstanou a jdou snít. Máte s nimi nějaký vztah, už k tomu přistupujete jako k normálnímu zápasu. Ale je hrozně těžké tohle chtít po hráčkách, kterým je dvacet let. To zvládne jedna z dvaceti. Vzít do reprezentace hráčku bez mezinárodních zkušeností je strašný risk. Podle mě by na mistrovství světa nebyla schopná ani vyjít ze šatny.

Vám se to někdy stalo?

Myslím, že to někdy zažil každý sportovec. Třeba když jsme hrály Final Four – což je turnaj čtyř nejlepších týmů z Euroligy – po-

prvé v Brně před domácím publikem, byla jsem tak strašně nervózní, připadala jsem si jako ve snách a jen jsem chtěla, aby zápas konečně začal. Dokonce jsem pana doktora poprosila, jestli by mi nesehnal malého panáka na zklidnění.

Vraťme se k předchozí otázce – jak dlouho chcete ještě hrát? Nevydržíte až do olympiády?

Olympiáda je až za dva roky, to je pro mě strašně daleko a myslím, že v té době už hrát nebudu. Ale jak to opravdu bude, neumím teď ještě říct. Třeba už budu mít dítě.

Nezařadíte se mezi hráčky, které se i jako matky vrátily k vrcholovému sportu?

Jsou takové, užívají si basket a zvládají i malé dítě, ale já, když budu mít mimino, už se nechci vracet. Občas si půjdu zahrát s holkama, ale ne na vrcholné úrovni.

Přemýšlíte o tom, kam vrhnete svou energii, kde uplatníte své ambice, až s basketbalem skončíte?

Nemyslím si, že bych měla nějaké obrovské ambice, prostě to tak nějak přichází.

Mimo hřiště jsem spíš klidný člověk. Strašně se těším, že až skončím, budu mít čas na lyže, kolo, na rodinu a kamarády... Nebavilo

by mě sedět doma. Ale na co se pak zaměřím, co budu dělat, zatím opravdu nevím.

Nechcete zůstat u basketbalu jako trenérka? Na hřišti je vidět, že to máte dobře srovnané...

Hodně lidí mi říká, ať jdu trénovat. Ale já se nejvíc těším na to, že přestanu pořád cestovat a budu si víc užívat volného času, rodiny. A to nejde, ani když trénujete malé děti – kromě odpoledních tréninků jedete každý víkend někam na zápas... Mě by určitě bavilo trénovat děti a pak vlastně už malé slečny a vidět, jak se postupně zlepšují, jak jim to jde, ale ten čas... Trenér, u kterého dítě začíná, je strašně důležitý – buď ho totálně otráví a ono se na sport úplně vykašle, anebo dokáže, že ho sport chytne.

Co člověk potřebuje, aby se stal dobrým trenérem – teď nemyslím děti?

Musí umět naslouchat hráčům, ale zároveň si dát pozor, aby mu nepřerostli přes hlavu. Musí vědět, kdy povolit a kdy trvat na svém. Pokud trenér nesmyslně trvá na něčem, o čem hráči nejsou přesvědčeni, nikdy to nemůže fungovat. Trenér musí být diplomat, naučit lidi, aby hráli tak, jak chce on, ale zároveň, aby byli přesvědčeni, že takhle se to hrát má.

Na svoje klienty myslíme, kudy chodíme

Právě teď spolupracujeme na projektu pro další zvyšování manažerské a obchodní výkonnosti „Bernard s chytrou hlavou“ pro Rodinný pivovar Bernard.

z pivovaru

new

www.bernard.cz

DOMA V DOMĚ SNŮ

Zima je období, kdy se hodně zdržujeme doma. Že někdy může mít takový pobyt až blahodárně terapeutické účinky, dokazuje deset domů, jimiž si jejich obyvatelé splnili sen o bydlení. Zároveň však obohatili své okolí o zajímavou architekturu, což je u nás stále ještě vzácná kombinace.

Proto se neustále pozornosti dostává například humpoleckému Plecháči od Lud'ka Rýznera. A protože i v architektuře platí, že pouze atraktivní zevnějšek nestačí, opravdu výjimečné domy jsou výjimečné i po užitné stránce. Jsou inovativní, nápaditě řešené a posouvají vývoj někam dál.

O bydlení na vodě sní hodně lidí, ovšem, ale kdo se o to zajímal urputněji, došel k závěru, že k bydlení jsou lodě malé a nepohodlné. A že z Vltavy kouzlo amsterdamských kanálů nevykřesáte. Není divu, že pozoruhodná řešení komfortního bydlení na vodě se zrodila právě v Nizozemí. Posledním příspěvkem k problematice vodních vil je letos vzniklý Omval se zahradou na střeše.

Velkému zájmu se těší i domy stromové. Většinou však jen svou pitoreskostí. Japonský Takasugian (Čajový dům) ve větvích stromů však vyniká i jinými kvalitami. Jeho autor Terunobu Fujimori nenavrhuje čajové domy pouze pro ortodoxní příznivce čajových škol, ale „pro všechny, kteří mají pít čaje v lásce a věnují mu značnou část svého volného času“.

Současná japonská architektura často čerpá z tradice, jí se inspirovaly dům-skládačka nebo dům se závěsy, nahrazujícími pohyblivé stěny. Koncept japonských parků a architektury měl vliv na podobu Domu živlů na předměstí smogem a hlukem zahlaceného Soulu. Tamější turistické odpočívadlo není sice určeno k bydlení, ovšem bydlet by se v něm klidně dalo.

Meditativní souznění s přírodou nabízí také rekreační sídlo v blízkosti lázní Vals ve Švýcarsku. Domek s terasou vyhloubený přímo do stráně kopce skýtá ze svých jakoby náhodně uspořádaných oken úchvatné výhledy do okolí.

Nástavby domů nemusejí být vždycky tak hrůzné nebo nudné, jak se nám snaží vnútit čeští developeři. Mohou být například i závěsné jako dům Ruksak v Lipsku. Tento výsadek do veřejného prostoru je přichycený k fasádě budovy ocelovými lany, přičemž jeho „vnitřek“ je díky skládacímu nábytku velmi variabilní.

Nástavby mohou být i sexy, jak předvedl Michel Rojkind na střeše mexického domu, postaveného v 60. letech. Jeho retro nástavba s odpovídajícím interiérem působí zároveň trochu kosmicky. To platí i pro legendární Dublinový dům v Cannes, vzniklý v roce 1975. O čtrnáct let později jej v aukční síni Sotheby's vydražil známý návrhář Pierre Cardin.

RUCKSACK HOUSE
STEFAN EBERSTADT
KÖLN, LEIPZIG (GER)
2004

FOTO: CLAUS BACH

ELEMENT HOUSE
SAMI RINTALA
ANYANG PARK, SOUL (KOR)
2006

FOTO: PARK WAN SOON, EMIL GOH

DUPLI CASA
J. MAYER H. ARCHITECTS
LUDWIGSBURG (GER)
2008

FOTO: DAVID FRANCK

DOVECOTE STUDIO
HAWORTH TOMPKINS
SNAPE MALTINGS (UK)
2009

FOTO: PHILIP VILE

REFLECTION OF THE MINERAL
YASUHIRO YAMASHITA
TOKYO (JP)
2006

FOTO: BRUNO NIHON

WATERVILLA DE OMVAL
+31ARCHITECTS
AMSTERDAM (N)
2010

FOTO: COLIN MORSCH

CURTAIN WALL HOUSE
ITABASHI-KU
TOKYO (JAP)
1995

FOTO: Ā HIROYUKI HIRAI

BRIDGE HOUSE
MAX PRITCHARD
ADELAIDE (AUST.)
2008

FOTO: SAM NOONAN

TEA-TREE HOUSE
TERUNOBU FUJIMORI
CHINO (JAP)
2009

BUBBLE HOUSE
ANTTI LOVAG
TOURETTES-SUR-LOUP (FRA)
1975

VILLA VALS
SEARCH & CMA
VALS (CH)
2009

FOTO: IWAN BAAN

STEEL HOUSE
ROBERT BRUNO
RANSOM CANYON (USA)

FOTO: BILLY HATHORN

CASA PR34
MICHEL ROJKIND
TECAMACHALCO (MEX)
2004

text Petra Soukupová
ilustrace Luděk Bárta

povídka

A atlas světa

Když od nás táta odešel, vůbec mi to nevadilo. Stejně si mě ani předtím moc nevšímal, chodil z práce pozdě, já už spal. Někdy sem se probudil a on seděl potmě vedle mé postele, hrozně sem se lekl a on taky, pohladil mě, vstal a odešel a já sem tam ležel potmě a tlouklo mi srdce.

A jednou sem se probudil a šel se napít a oni seděli v kuchyni a mlčeli a mě si vůbec nevšíмали. A jednou sem se šel napít a táta spal na gauči. A jednou sem šel na záchod a mamka spala na gauči. Takže už sem dávno věděl, že to není dobrý. Znáám to ze školy. Tomáš říkal, jak se jeho rodiče rozváděli, že mamka hrozně brečela a pořád na tátu křičela. Ale u nás je to jiný, myslím, že nikdo křičet nebude, a taky že ne. U nás se nemluvílo, ani když tady táta ještě byl, mamka si dělala své věci, já taky a táta pořád seděl u počítače a nesměl sem ho rušit, mluvit sem mohl, ale zpívat už ne, takže když sem ho chtěl naštvat, tak sem zpíval. A já přitom zpívám dobře, chodím do sboru, já vím, že to není moc frajerský, ale zase je to zábava. A on si nakonec sbalil počítač a odešel do ložnice

a pak už sem si mohl zapnout televizi a normálně se koukat. A vedle v kuchyni mamka vařila oběd a jídlo vonělo, a táta stejně jako by nebyl, tak co.

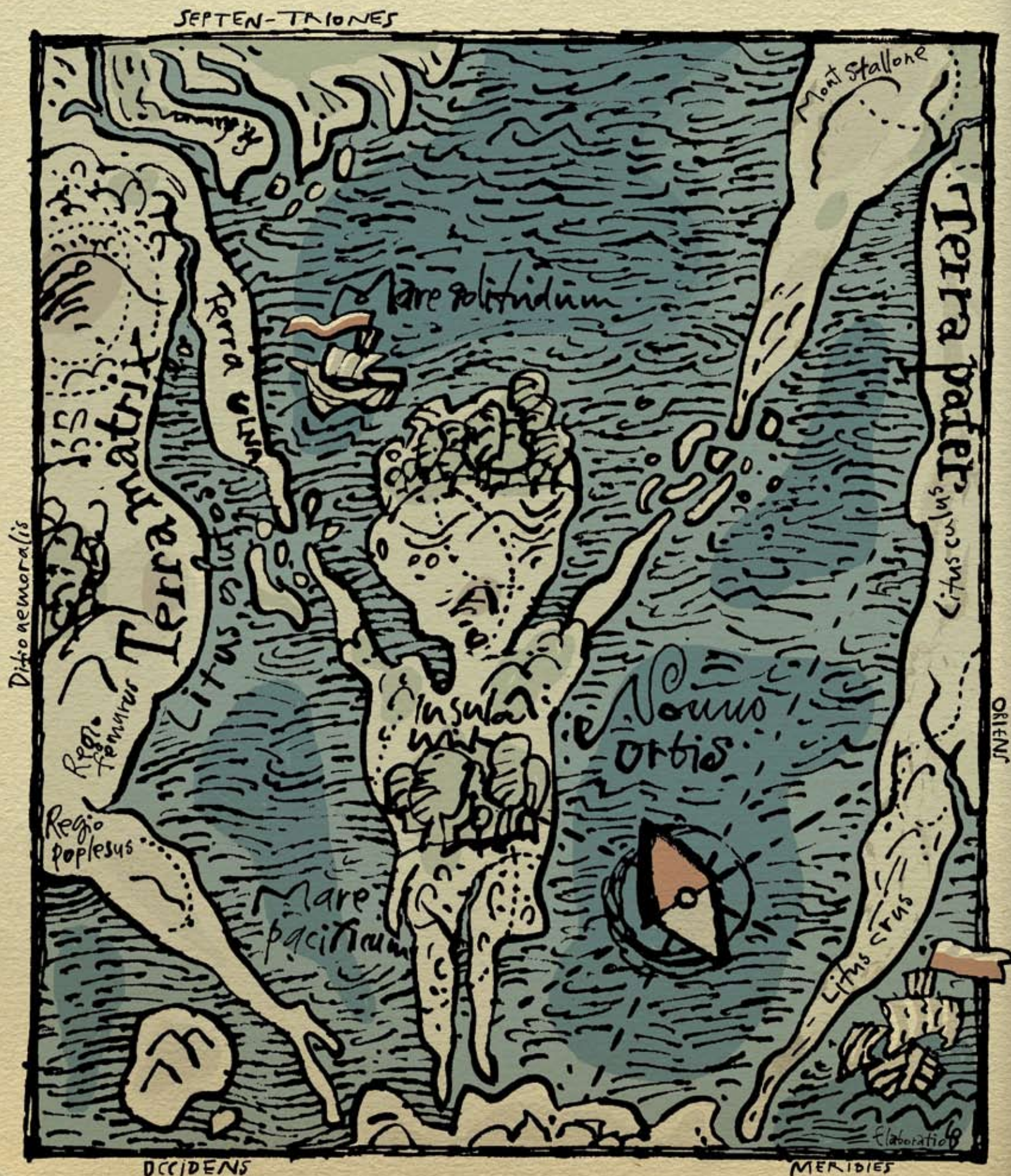
Tak teď není v ložnici, ale někde jinde. A mamka vaří daleko častěji jídla, který mám rád já, třeba buchtičky se šodó, a ne pořád jen maso, který chtěl nejspíš táta a který já nerad, třeba roštěnky s rejží. Dem jíst do obývacího k televizi, a to sme taky dřív nedělali, a mluvíme s plnou pusou a mamka se směje, takže jí to asi taky nevadí. A má mě. Máme se. Máme se i bez táty. Je mi sedm a půl.

Táta si odvezl všechno oblečení, jednou jdu něco hledat k mamce do skříně a skříně je taková smutně poloprázdná, jako kdyby měla mamka hrozně málo oblečení. Na chvíli mě to překvapí. A za čas si všimnu, že knih v knihovně taky ubývá, přemejšším nad tím, kdy sem asi táta chodí a že by mu asi mamka měla vzít klíče, když už tady přece nebydlí, a že zmizel taky takovej starodávnej atlas světa, kterej si hrozně rád prohlížím. Nejspíš to je moje nejoblíbenější kniha, světadíl

maj jiný tvary než dneska, jak lidi tehdy nic nevěděli, jak si ti objevitelé mysleli, že už byli všude, zakreslili ty země a hory a všechno nepřesně. A když se atlas zavře, jsou ty zavřené stránky jakoby pozlacený. Táta věděl, že je to moje nejmilejší knížka, a vždycky říkal: Ádo, když tě vidím nad těma mapama, z tebe bude cestovatel, ale taky dávej pozor, ať neupatláš stránky.

Jednou, když jsem jedl nějakou sladkost, se hrozně naštvál, že sem si neumyl ruce. Adame, tak mi říkal, jenom když se zlobil, copak ty nevíš, jak je ten atlas cennej, copak ty ho chceš zničit? A taky jednou řekl, že tuhle knížku po něm zdědím, až umře, a já řekl: Ty přece nikdy neumřeš. A on řekl: To máš vlastně pravdu, nikdo z nás tří – myslel i mamku – nikdy neumře.

Tak se mamky zeptám, jak je to s atlasem, jestli si ho táta fakticky odnesl, a ona řekne, no jo, Adíku, a tak mi říká jenom výjimečně, když chce bejt na mě hrozně milá, to byl atlas, co měl táta po dědečkovi, po svým tatínkovi, kterýho měl hrozně rád, a tahle knížka je památka, pro tátu

má velkou cenu, víš, má ji rád nejenom proto, co je to za knížku. Ale já ji mám přece taky rád. Tak se zeptám, jestli by nemohla tátovi vzít klíče, říkám to vážně, ale mamka se rozesměje, hrozně se rozesměje, tak se taky rozesměju, ale vtipný mi to nepřipadá. Tak se zeptám, jestli by se takovej atlas dal sehnat znovu, a ona se smát přestane, to těžko, ale podíváme se na to, ale podle tónu slyším, že ji to vůbec nezajímá, že nic nechápe, a vrátí se k normální práci a já koukám do knihovny, kde se knížky položily na boky, jak je jich tam málo.

A pak na podzim k nám Richard přijde poprvý na oběd, v neděli, a přinese mi super hru na počítač a hrozně se snaží a je docela vtipnej, i když se nechci smát, směju se taky a vidím mamku, jak je celá spokojená a říkám si: Hm, to už se atlas asi nevrátí, ale to nevádí, až budu mít víc peněz, tak si ho seženu a koupím, když mi ho tady táta nenechal.

Pak je to nějaký čas dobrý. Richard se u nás objevuje a je na mě hrozně hodnej, nosí mi věci a dobrý věci, buďto super sladkosti – vidím, jak se mamka tváří, ale vzít mi je nemůže – anebo hry na počítač anebo filmy. Někdy jdu spát a ještě je u nás, seděj s mamkou v obýváku a povídá si, ale ráno, když vstávám, už tam není. Jiný ráno, když se mamka nedívá, rychle otevřu dveře do ložnice a tátova půlka postele je neustlaná a mně je to jedno.

O víkendu je to ještě lepší.

Buď mě někam vezme mamka, protože má pocit, že když je s náma Richard, tak se mi málo věnuje, jednou mi řekne: Věnuju se ti teď, Ádo, dost? Někdy mám pocit, že až moc, třeba kontrolovat, abych nehrál hry víc než tři hodky za den, by nemusela. Jdem třeba do nákupního centra, já se můžu nacpat v Mekáči, teda kromě hranolek, ty mamka nedovolí skoro nikdy, leda na narozky nebo při podobný příležitosti. Ale jinak mi mamka koupí skoro všechno, co chci, a jdeme do kina, na co chci.

Anebo je s náma o víkendu i Richard, to pak jedem někam jeho autem na vejlet, na nějaký, co baví mě, třeba na motorky.

Anebo du na víkend k tátovi a celej den hraju hry na počítači a dívám se na

televizi, na co chci, a on pracuje. Jeho byt je sice proti našemu trochu ošklivý, není v něm moc věcí, ani třeba kytky, a pořád je slyšet hučení výtahu a skučení větru zvenku, ale zato z okna ve třináctým patře je krásnej výhled a táta mi dovolí obědovat třeba čtyři koblihy a zapít to Fantou. Vlastně nevím, která z těch možností je nejlepší, a rozhodně nevím, co by mohlo bejt špatný. Nebojím se ničeho, nevidím tátu, jak se na mě někdy kouká, nevidím mamku, jak se kouká na Richarda, takhle dobrý už to zůstane. A atlas leží u táty na stole, žádnou knihovnu nemá, a já si ho prohlížím vždycky, když tam sem, takže je stejně pořád trochu můj. Řeknu tátovi: Pořád po tobě ten atlas zdědím? A táta se zarazí, dívá se divně a pak mě obejmje. No samozřejmě, kdo jinej by ho dostal, řekne a má divnej hlas.

A za dva tejdny, při snídani, jím zrovna koláček s mákem, Richard sedí vedle mě a čte si noviny a mamka mu je najednou sklopí a dívaj se na sebe, ale tak divně, ne jako normálně. A pak se mamka podívá na mě, něco se děje, jako kdyby pro mě měli nějakou hrozně velkou věc. Tak to chci vědět, třeba mě chtějí vzít na zaoceánskou loď, viděl jsem v televizi minulej tejdny dokument a nejvíc na světě bych na takovou loď chtěl, tak říkám, řekněte mi to, řekněte mi to a oni mě ještě chvíli napínají a pak mamka řekne, že budu mít brášku. Aha. Lepší než sestra, říkám si. Aspoň že brášku, říkám nahlas. Smějou se: To my přece ještě nevíme.

Nemění se to rychle. Ještě pořád jezdíme na vejlety. I když někdy jenom s Richardem. Mamka sedí doma s nohama nahoře. Pak se Richard nastěhuje k nám. Samozřejmě to se mnou proberou. Ádo, tohle se týká nás všech, budem rodina. Já samozřejmě vím, že nejsem tvůj taťka, ale mám tě rád a vždycky sem tady pro tebe. Samozřejmě mlčím. Co bych měl asi tak říct. Seber si dítě z mamčina břicha a ty k nám smíš jenom na návštěvu, protože já sám s mamkou, to je moje země, to je moje známý území?

Jdem na slavnostní večeři a oni sou veselí a úplně mě nutěj, abych si dal hranolky. A když Richarda poprvý ráno potkám v koupelně, hrozně mě překvapí, jak moc den chlupatej. Má chlupy i na zádech.

V ložnici se objeví postýlka a nějaký další nábytek pro mimino. Už se jim tam nevejde stůl s počítačem, takže ten dají ke mně, což je vlastně dobrá změna. Celej pokojík je jinej, musela se posunout postel a knihovna. Napadne mě, že svět je takovej starodávnej atlas, všechno je vždycky zakreslený špatně, protože člověk stejně nikdy neví všechno, tahle země je jiná, než byla před rokem.

A řeknu to tátovi, co mě napadlo, když mi přestěhovali pokoj, ale táta nereaguje, protože prozradím i to, že bude mít mamka s Richardem mimino, ale to sem mu vůbec nechtl říkat, protože vím, že ho nepotěším. Ale on dělá, že mu to nevádí, a já vím, že jenom přede mnou, a když se u něj v noci pak probudím, zase u mě sedí a zase se ho leknu. Promiň, řekne a odejde si lehnout. A ráno mě odvede domů, dřív než by musel. Odevzdá mě mamce a jde dál, to už dlouho neudělal. Richard tady není, mě pošlou do pokojíku a jdou si dát kávu do kuchyně, neslyším, co říkají, pak zaslechnu, jak táta odchází, podívám se z okna, že ho uvidím, a on vyjde před barák a jde k autu, odemkne si ho dálkáčem, autu bliknou světla, ale nenastoupí, ale sedne si na obrubník a schoulí se. Nevím, co mám dělat, tak na něj koukám dál. Ani se nepohne. Sedí tam tak dlouho, až už mě to přestane bavit.

Pak nic. Narodí se Ríša. Mimino.

Mamka je furt hrozně unavená a Richard mi říká: Musíš teď mamce hodně pomáhat, tak se snažím. Richard se mnou dlouze mluví, udělá mi dobrou večeři, tousty s kečupem, a pak si sedne naproti mně, a já si to jídlo nemůžu pořádně užít, protože tohle je vážnej rozhovor. Najednou sem velkej, najednou je potřeba, abych byl samostatnej a rozumnej, s miminkem jsou starosti, potřebuje naši péči, to ale neznamená, že bysme tě měli míň rádi, jen si musím uvědomit, že já už sem velkej kluk. A nemůžu přece pořád sedět u počítače, musím se učit, musím bejt zodpovědněj, musím pochopit, že teď se všechno už netočí kolem mě.

No to je teda pravda, kolem mě se teď už netočí nic, Richard už na mě není tak hodnej, teda není zlej nebo tak něco, ale už se nesnaží, a když se třeba hádám s mamkou, že se mi ještě nechce jít spát,

klidně mi řekne: Adame, koukej si jít vyčistit zuby. A říká to úplně vážně, jako by mi měl co rozkazovat. A taky je s náma v našem bytě, jako by tady byl s náma odjakživa, nikdy nejsem s mamkou sám, jen tak, jako sme byli, když táta odešel. Už neobědváme u televize, sedíme v kuchyni a mamka krmí Říšku. Nejezdíme na vejlety, nebo ne na tak dobrý, s miminem se nedá jet daleko, potřebuje s sebou strašně moc věcí a stejně každé vejlet zkazí, protože začne řvát, zrovna když mě něco hrozně baví, zrovna uprostřed výstavy motorek, a není k utišení, tak musíme jít ven a pak se tam vrátím jenom s Richardem, mamka s Říšou čekaj v kavárně a Richard hrozně spěchá, takže z toho stejně nic nemám.

Pak teda nějaký čas sem skoro každé víkend s tátou v jeho bytě, což je vlastně teď daleko lepší. Na ten byt sem si už zvykl, ani ty zvuky už mi nepřijdou divný a táta mě nechává bejt, nic nemusím, nemusím mu s ničím pomáhat, můžu hrát na počítači, nemusím se učit, táta se sice zeptá, ale když řeknu, že nic nemám, tak to nechá bejt, neříká, ukaž mi žákovskou. A pořád k obědu donesená pizza a Fanta nebo Sprite, co chci já. Akorát atlas světa zmizel ze stolu, jednou tam prostě není, tak se táty zeptám a on mi nic určitýho neřekne, jenom něco jako že tady určitě bude, kde by byl. Chvilku ho hledám, ale nenajdu. Chci, aby mi táta pomoh hledat, ale on najednou řekne: A jo, já sem si vzpomněl, dyť já ho vzal do práce ukázat kolegům. Já na to teď úplně zapomněl! Tak to nechám, ale atlas tam není ani další týden a ani pak, tak si prostě zvyknu, protože co mám dělat. Jednou bude můj, tak co. I tak, i bez té knihy, sou víkendy s tátou nějaký čas jediný, co zbylo z mý mapy světa stejný. Jinak se všechno změnilo.

V listopadu je Říšovi rok, už řape po bytě a všechno shazuje na zem. Pořád se musí dávat pozor, je překvapivě rychlejš a skoro až chytřej, jak vždycky pozná, co je nejnebezpečnější, a to se snaží udělat. Když ho hlídám já a něco mu nedovolím shodit nebo vyndat nebo někam jít, tak strašně řve. Nemá mě rád. Já jeho nevím. Někdy se hrozně hezky směje. Ale většinou je strašně otravný. Někdy mě probu-

dí, jak v noci řve, a to sem v jiným pokoji. Přesto sou máma s Richardem nadšený ze všeho, co udělá. I když jí kaší a patlá jí všude, pořád ho chválejš, jako kdyby byl malejš Einstein.

Ani nevím, jak mě to napadlo. Nic velkýho se neděje, nemám žádněj průser ve škole, ani nic neprovedu doma, takže se mnou Richard nemusí mít vážnej rozhovor, nic. Prostě jednou sedím na gauči, díváme se na film v televizi, Doba ledová to je, hrozně se směju, jak se ta veverka snaží, mamka s Richardem sedí taky, ale oba si čtou. A pak se vedle probudí Říša a začne brečet, tak ho mamka přivede, jenže on pořád fňuká, asi se špatně vyspal. Hrozně mě ruší u toho filmu a není to nic zásadního, ale najednou mě napadne, co kdybych bydlel u táty, a sem chodil jenom na víkend, mamka by měla radost, že mě vidí, všimla by si mě víc a já bych byl v klidu v tátově bytě a hrál na kompu a nikde žádný mimino. Přestanu se soustředit na film a přemejšlím, jaký by bylo, kdybych bydlel s tátou, a líbí se mi to čím dál víc, nenajdu na tom ani jediný minus. A tak se rozhodnu, že v sobotu se táty zeptám, jestli bych mohl bydlet s ním. A hned se usmívám na Říšu, jakěj mám skvělej nápad, a Říša se hrozně rychle natáhne přes mamku a hodí ovladačem o zem, až z něj vypadnou baterky.

O víkendu je u táty v bytě hrozná zima, venku totiž konečně začalo mrznout, brzo budu moct bruslit na nádrži, co máme před domem. I když je topení naplno, musím tam sedět v mikině a tlustých ponožkách, a stejně mě zebou ruce, když hraju na počítači. Ale tátovi nic neřeknu, protože má divnou náladu, moc nemluví. Nejspíš má moc práce, a když má moc práce, je hrozně nervózní a je lepší neříkat mu nic závažnýho. No co, nechám to na příští víkend, říkám si. A když odcházíme, všimnu si, že táta v celým bytě ztlumí topení na minimum, tak se zeptám, jestli jede na služební cestu, to by mi mohl něco přivézt. A on, že jo, ale řekne to jinak než normálně, jako kdyby váhal, jako kdyby si vzpomínal, a přitom na mě divně kouká, tak se radši nezeptám, kam jede.

Celej tejden na to myslím, připravuju si, co mu přesně řeknu, ale táta v pátek večer zavolá, že nemůžu o víkendu přijít

a že se uvidíme ve středu, pudem po škole na oběd a do kina. To není nic neběžnýho, prostě mu to řeknu ve středu při obědě. Akorát překvapivě sem čím dál nervóznější.

Sejdem se s tátou na Novým Smíchově, můžu si vybrat, kam chci jít. Chci jít na čínu, tu sem si poslední dobou oblíbil, dám si kuře ve sladkokyselé omáčce s rýží a táta kung pao, sednem si ke stolu a jíme. Moc nemám hlad, jak jsem nervózní, ale táta taky moc nejí a pak odloží vidličku a řekne: Ado, já bych ti chtěl něco říct. V tu chvíli mě napadne, že třeba tátu taky napadlo, že mě vezme k sobě, jenže on se jen usměje, ale je to takovej ten úsměv, abych si myslel, že to bude dobrý, ale nebude a řekne: Chtěl bych ti představit Zuzku. A vstane a zamává na takovou holku, která se vydá směrem k nám, a já najednou vím, že už nic neřeknu, že se k tátovi nebudu stěhovat, že on tam nebydlí, proto vypíná topení, proto tam nemá žádný věci a proto zmizel můj atlas světa, protože on si ho odnesl tam, co bydlí, k tý Zuzce. Takže já už ho nikdy nedostanu.

To ale nevdá. Koupím si svůj. Najdu si ho někde v antikvariátu a koupím si ho sám. Ale taky si uvědomím, že můj svět je teď celej úplně špatně. Že budu muset začít zakreslovat všechno znova.

—

[Petra Soukupová](#)
(1982)

*Vystudovala scenáristiku a dramaturgii na pražské FAMU. Pozornost literární kritiky vzbudil už její debut *K moři*. Za knihu *Povídek Zmizet získala prestižní ocenění Magnesia Litera 2010*. Autorsky se podílela na úspěšném televizním seriálu *Comeback*.*

Naplníme vaše představy o designu

SAHM

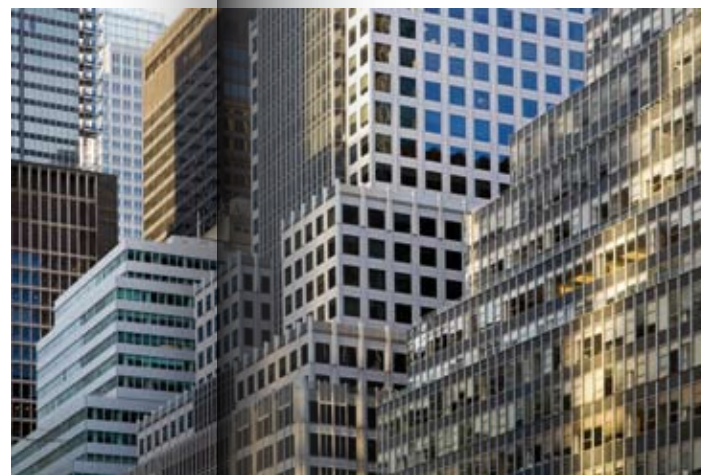
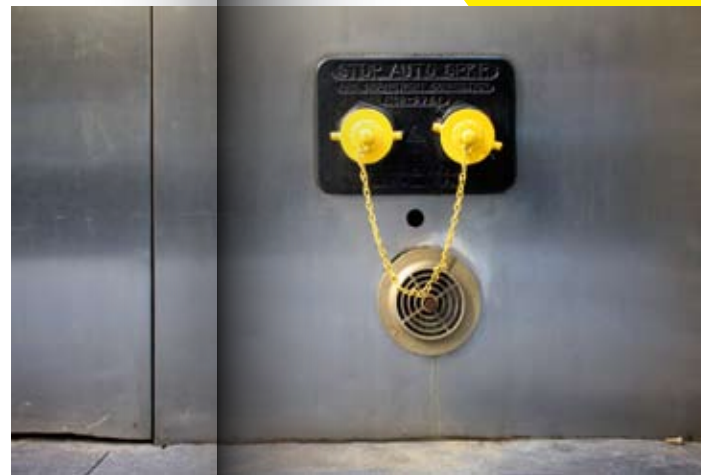
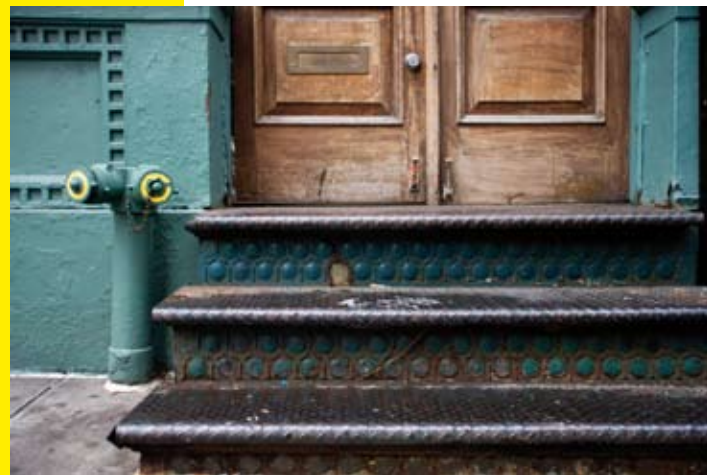
The glass for top brands

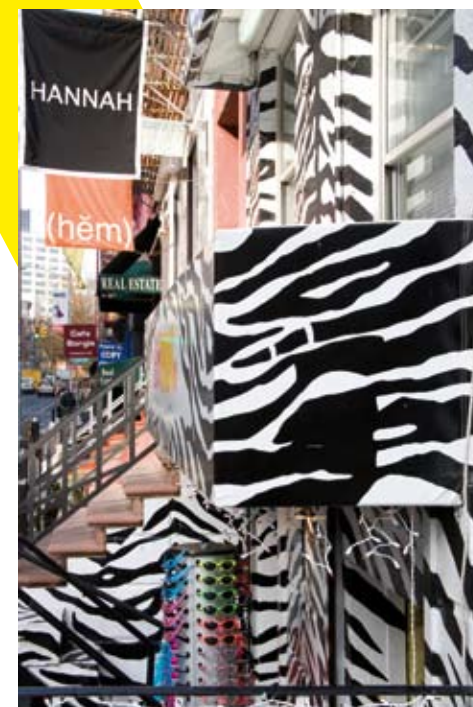
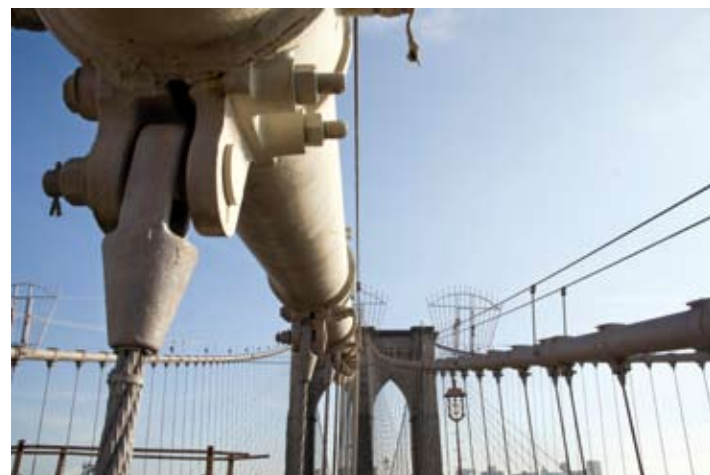
www.sahm.cz

New York:
touha i naděje,
moc a peníze,
svoboda
i chaos
11. září 2001,
vzrušení
i ambice,
jazz a divadlo
& Yellow cab.

„New York mám rád. Výborně se tady najíte za deset dolarů, stejně tak jako za sto. Záleží jen na tom, kolik chcete utratit,“ tvrdí pákistánský taxikář. A to je dobrá zpráva pro někoho, kdo přijíždí do New Yorku.

- 1: Vylezte brzy ráno na Empire State Building a rozhlédněte se, ať víte, s kým máte tu čest.
- 2: Přejděte Brooklynský most, uvidíte Manhattan z druhé strany.
- 3: Po cestě zpět se zastavte v China Town na pekingskou kachnu.
- 4: Nebojte se mluvit anglicky, pro polovinu Newyorčanů to taky není rodná řeč a nikdo neví a neřeší, jestli jste tady na pár dnů nebo na celý život.

5: Nechoďte do Guggenheimova muzea ve čtvrtku, mají zavřeno.

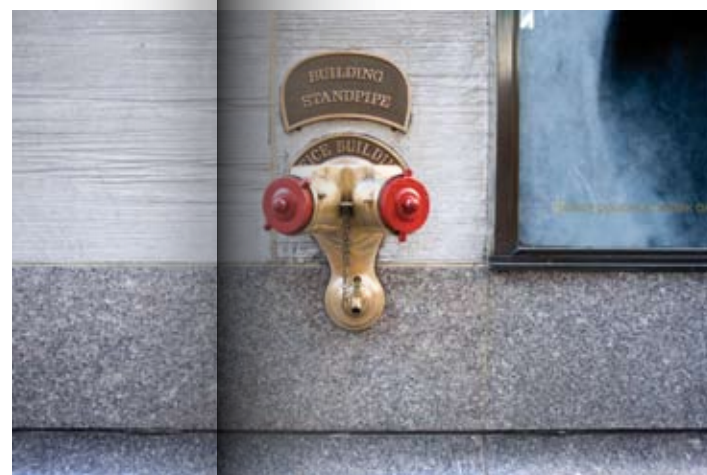
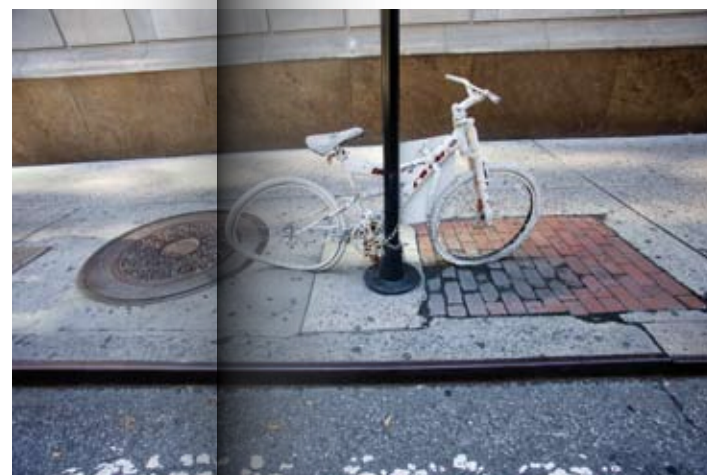
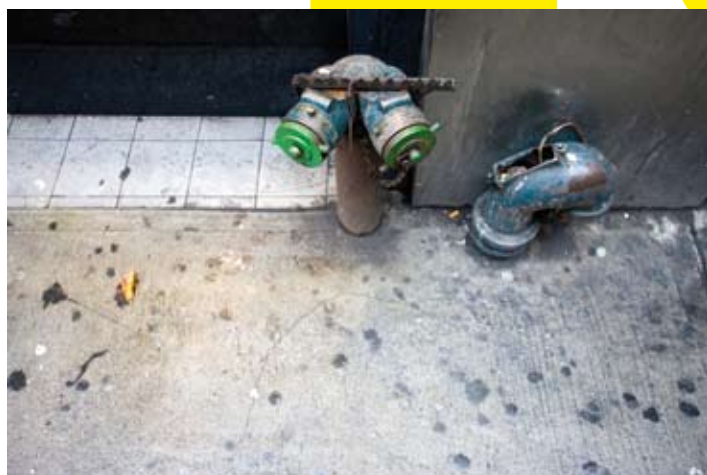
6: Neztrácejte naději ani sebedůvěru, pokud vám několik taxikářů řekne: „Sorry, time is money.“ Máte asi namířeno na sever od 34. ulice, kde bývá hustý provoz.

7: Nebojte se, město se stává relativně bezpečným místem – doby, kdy měla Socha Svobody ruce vzhůru jsou dávnou minulostí.

8: Nikdy nestůjte mezi požárním hydrantem a psem – budete mokří z obou stran.

9: Nepodlehnete dojmu, že jste divadelní hvězda, protože Vám v restauraci jeden člověk otevře dveře, druhý bere kabát, třetí uvádí na místo, čtvrtý přináší vodu z kohoutku a jídelní lístek, další tři obsluhují a poslední nese účet – to je přezaměstnanost.

10: Pokuste se sehnat lístky do divadla na Broadway – a pokud to nevyjde, budete mít další důvod, proč se do New Yorku vrátit.

REALIZUJEME

- * vrtné studny na klíč (od vyhledání vodního zdroje, přes vyvrtání a provedení domácí vodárny až po kolaudaci studny)
- * kompletní dodávku tepelných čerpadel
- * geologický průzkum pro ověření základových poměrů (RD, liniové stavby, aj.)
- * hydrogeologické vyjádření, projekty na studny, návrh ochranných pásem, aj.

KONTAKTY:

Sídlo firmy:
HS geo, s.r.o.
Absolonova 2a
624 00 Brno

Provozovna:
Bystrcká ul. 50
(bývalý areál ZD)
Brno - Komín

Tel.:
546 223 590

Fax:
546 223 162

Mobil:
602 528 254

e-mail:
info@hsgeo.cz

Držitel certifikátu
ČSN EN ISO 9001:2009

01#

V každoroční soutěži o nejlepší české pivo, kterou pořádá Sdružení přátel piva, získala značka Bernard hned šest ocenění. Mezi nealkoholickými pivy: 1. místo Bernard s čistou hlavou free a 3. místo Bernard s čistou hlavou jantar. Třetí místa ve svých kategoriích získalo Bernard černé pivo s přísadou jemných kvasnic a Bernard tradiční české pivo desítka. Navíc, absolutním vítězem všech kategorií se stal s počtem hlasů 332 Bernard s čistou hlavou free. Výjimečný úspěch pivovaru podtrhlo ocenění v prestižní kategorii Pivovar roku, kde se pivovar umístil na druhé příčce. Rodinný pivovar Bernard získal v letošním roce 24 ocenění různého významu. Nejvíce pak nepasterizované pivo v degustačních soutěžích – patnáct, sedm úspěchů si připsala na své konto značka Bernard a dvě ocenění obdržel magazín Vlastní cestou.

02#

Rodinný pivovar Bernard v letošním roce investoval především do úspor energií a zvýšení kvality. Z investic v oblasti vodního hospodářství to bylo především do průzkumných vrtů, varní vody, centrálního teplovodního hospodářství a do vodního rezervoáru. Současně byla opravena střecha a fasáda administrativní budovy a zadní dvůr.

03#

V letošní soutěži Obal roku získala ocenění přepravka Bernard – 11 ks lahví, patří tak mezi nejlepší obalová řešení v České republice. Při vyhlásování nejlepších výročních zpráv byly v Praze při CZECH TOP 100 zveřejněny i výsledky v kategorii nejlepší firemní magazíny. Magazín Vlastní cestou se umístil na 2. místě.

text Boris Dočekal
foto Markéta Navrátilová

rozhovor

Nechtěl jsem žít v ruinách

Vladimír Šašek | soukromý zemědělec

Když člověk přijede do Rantířova, malé vesnice u Jihlavy, hned si všimne stavby připomínající spíš zámek než statek. Na rozdíl od mnoha podobných venkovských objektů je už téměř celý citlivě zrekonstruovaný, malý park upravený a péče je vidět i na sousedních hospodářských budovách, což v českém zemědělství zdaleka ještě není pravidlem. Stejně jako dobře udržované pastviny a pole kolem vesnice.

Máte sedláctví, farmaření, v rodině?

Hospodářství s tímhle domem koupil v roce 1924 můj dědeček. Vydělal si na něj jako nájemce čtyř dvorů maltézských rytířů v jižních Čechách. Také v Rantířově byl úspěšný, ale v březnu 1948 hospodářství znárodnili komunisté. Rodiče a prarodiče vystěhovali do osamělé hájovny a tady se usídlil státní statek. V roce 1991 jsme požádali o restituci. Nebylo to jednoduché, takzvaných povinných osob, které měly vydat zabavený majetek, bylo víc, některé pozemky už byly dávno zastavěné... Ale podařilo se nám to zvládnout.

A co oprávněné osoby, které o vrácení majetku žádaly? Třeba ve šlechtických rodinách se většinou dokázali rozumně domluvit, jak to bylo u vás?

Když se v nějaké rodině začal dělit restituční nárok na podobný majetek, špatně to dopadlo. Pokud bylo oprávněných osob víc, bylo nejrozumnější, aby hospodářství převzal jen jeden a s ostatními se nějakým způsobem – jestliže to finanční situace nedovoluje, tak aspoň symbolicky – postupně vyrovnával. My už to máme vyřešené.

Někteří lidé, třeba z agrární komory, mluví tak, že laik má pocit, že zemědělstvím se nedá uživit, ale vy jste hodně investoval i do vzhledu statku...

Stav nemovitostí nebyl, mírně řečeno, zrovna ideální. Ale když jsem se rozhodl pro hospodaření,

řekl jsem si, že nechci žít v ruinách. Investice do oprav byla dost velká, což znamená určitý handicap – takhle prostavěný kapitál vlastně nepřináší zisk. Já jsem ale přesvědčený, že zemědělství je specifické v tom, že v něm zisk nemůže být hlavním kritériem. Ideální je, když člověk má z minulosti k hospodářství rodinnou vazbu, která mu brání myslet jen na to, kolik vydělá peněz, a o ostatní se nestarat. Měl by cítit určitou povinnost pečovat o krajinu. A to ve skupině zemědělců reprezentovaných agrární komorou není a ani být nemůže. Tyhle podniky obdělávají výměry i přes deset patnáct tisíc hektarů. Hodně věcí pro ně dělá někdo jiný. Když spadne do pole strom, člověk placený od hektaru ho objedná. Zemědělec se vztahem k lokalitě to neudělá. Já jsem vždycky měl vizi, aby si každý, kdo přijíždí do Rantířova a rozhlíží se po krajině, řekl – sakra, tady je to trochu jiný. A tak by to mělo být, protože jak hospodářství vypadá, to je sedláckova vizitka.

Jak jste se, bez zkušeností, stal zemědělcem?

Nějaké zkušenosti týkající se skladování a obchodování jsem měl z předchozí profese. Hodně mi pomohl i táta, ale v roce 1991 mu bylo už sedmdesát let. I když se o zemědělství nepřestal zajímat, z oboru na dlouhá léta vypadl. Zejména v obchodních záležitostech došlo k velkému posunu, takže ze začátku jsme některé věci neřešili úplně ideálně. Na druhou stranu mi jeho pomoc

vytvářela důležitý pocit zázemí. Představte si, že přijdete jako člověk z města na vesnici, vlastnický obsadíte skoro celý katastr a nemůžete se vyhnout i některým nepopulárním opatřením. Tenhle barák nutně potřeboval rekonstrukci, ale bydlelo v něm několik rodin, v zanedbaném parku měly chlívky a králíkárně... Pokud máte konkrétní představu, jak by to tady mělo vypadat, musíte tyhle věci vyřešit. A to se každému nelíbí.

A co závist?

Závist bych to snad ani nenazval, spíš to byl údiv. Ze začátku jsme podle zákona o půdě mohli žádat o vrácení nejvýš sto padesáti hektarů. I tak jsem se setkával, třeba na pozemkovém úřadě, s názorem – proboha, co budete s tolika hektary dělat? Určitě bych neřekl, že ti lidé nám záviděli.

Měl jsem na mysli reakce místních...

Nějaké problémy, o jednom jsem už mluvil, se objevily, ale nemůžu si stěžovat. Vlastně se k nám lidi z Rantířova chovali a chovají dobře.

Kolik máte zaměstnanců?

Čtyři. V zemědělství došlo k obrovskému posunu, stačí se podívat na fotku z předválečných dožíněk, tehdy na statku pracovalo přes sto lidí. Za totality se jejich počet snížil, ale pořád jich bylo mnohem víc než dneska.

Vraťme se ještě k hlasům vzbuzujícím dojem, že věnovat se zemědělství je cosi jako ekonomická sebevražda...

Situace v zemědělství je složitá, záleží na obrovské spoustě věcí – třeba velikosti hospodářství, příliš malé těžko někoho slušně uživí, ta velká zase bývají neefektivní. Samozřejmě je důležité i to, kde hospodaříte, jak moc máte roztroušené pozemky...

Odpovídá těch vašich více než tři sta hektarů řekněme ideální velikosti rodinné farmy?

Záleží také na specializaci. My děláme rostlinnou i živočišnou výrobu, vlastníme kus lesa, nějaké menší rybníky... To spektrum je poměrně široké, ale myslím, že máme optimální velikost, takže ještě stačím pracovat se zaměstnanci a zároveň všechno uřídit a uhlídat. Pokud mezi vlastníkem a traktoristou musí být ještě šafář, ztrácí se pružnost a produktivita.

To ale k úspěchu určitě nestačí...

Naprostou samozřejmostí musí být kvalita produkce. Proto třeba chováme býky uznávaného plemene Aberdeen Angus, o jehož maso je zájem na zahraničních trzích. Kvalita a dobře zvládnutý obchod, bez toho to nejde ani v zemědělství.

Ve volbách jste se stal členem obecního zastupitelstva, proč jste se vrhl do komunální politiky?

Je pravda, že jsem se politice vždycky bránil, nejsem typ, který by byl schopný dobře komunikovat s veřejností, ale... Měl jsem k tomu víc důvodů. Mezi nimi i to, že v obci šestnáct let byla jen jedna kandidátka, a to jsem vždycky považoval za prohru demokracie, protože v podstatě neexistovala možnost volby. A po tolika letech se objevovala

různá podezření, mohly se najít všelijaké cestičky... Tentokrát jsme měli tři kandidátky.

V minulosti často býval největší sedlák, a vy jste v obci jediný, starostou. O tom neuvažujete?

Dřív to asi bylo jinak, ale já bych nechtěl být starostou. Jednak mě dost vytěžuje hospodářství, takže bych na starostování měl málo času, jednak se v mém případě dá předpokládat, že se dostanu do střetu zájmu. Bude se například hlasovat o územním plánu a vytvoření stavebních parcel, jenže já vlastním 95 procent katastru obce. A podobných záležitostí jistě bude víc. Jenže to bych se komunální politiky vůbec nemohl zúčastnit.

Co s tím uděláte jako zastupitel?

Pokud taková situace nastane, vzdám se hlasování a bude to uvedeno v zápisu. Nic jiného ani dělat nemůžu.

Řekl jste, že důvodů, proč jste se vložil do komunální politiky, bylo víc. Například?

Obce se dopouštějí podobné chyby jako zemědělci, že dělají hlavně to, na co dostanou dotaci. V Rantířově máme fotbalové hřiště se zavlažováním, ale z místních na něm skoro nikdo nehraje. Totéž platí i pro další hřiště s umělým povrchem a osvětlením. Jenže na obě hřiště dostala obec dotace. Máme taky tenisový kurt...

A co nemáte?

Například kanalizaci. Jenže na tu dotace nebyla.

Jak se díváte na dotace, které směřují do zemědělství z Bruselu?

Myslím, že bez těchto finančních prostředků by to dneska v zemědělství moc nešlo, ale z celkového

VLADIMÍR ŠAŠEK
1956*

Vystudoval biochemii na pražské Vysoké škole chemicko-technologické, pak pracoval v laboratoři Zemědělského zásobování a nákupu v Jihlavě. V roce 1991 začal hospodařit na restituovaném rodinném statku.

pohledu je to naprosto špatné. Nedá se obhájit, že tak velká část rozpočtu Evropské unie směřuje do jednoho oboru. Ty peníze budou zapotřebí jinde, a tak určitě nastane silný trend snižování téhle obrovské částky. Ale je důležité, aby se snižovalo všem a se smyslem pro spravedlnost. Pokud si třeba Francouzi vydupou nějaké výjimky a budou dostávat jiné peníze než ostatní, už tak dost zdeformovaný trh se zemědělskými produkty se zdeformuje ještě víc.

Co soudíte o jednom z argumentů zastánců dotací, že bez nich neúnosně vzrostou ceny potravin?

Rozhodně nelze říct, že by dneska v Evropě někdo trpěl hladu kvůli cenám potravin. A teď střelím – kdyby se ceny potravin zvedly o deset nebo patnáct procent, dá se to unést. A ušetří se spousta peněz, které se použijí jinde. Ono totiž zdaleka nejde jen o částku, kterou dostane zemědělec, tenhle systém má i obrovské administrativní náklady.

Jak máte promyšlenou budoucnost svého hospodářství?

Perspektiva rodinné farmy je založená na tom, že některý z potomků v tom bude pokračovat. Když se zdá jasné, že to tak nebude, že žádný z nich pokračovat v hospodaření nechce, začne farma velice rychle chádnout. Dneska ale farmář těžko přesvědčuje děti, před kterými je otevřený svět, že nejlepší je to na vesnici. My máme tři děti, syn žije v Praze, starší dcera ve Vancouveru a ta mladší zatím s námi, ale nejspíš to tak nezůstane. Syn mi říká – zatím pracuj a pak uvidíme. Možná se to ale vyřeší jinak. Během třech měsíců jsem se stal hned trojnásobným dědečkem, třeba se do hospodaření pustí další generace. *

text a foto Boris Dočekal

reportáž

Na jihozápad Bretaně

Bretaně zabírá jen nevelkou část území Francie, ale vedle Provence je nejznámějším a také nejpozoruhodnějším krajem. Přesto ji Češi zase tak moc nenavštěvují. A pokud ano, vyberají si spíš turisticky nejatraktivnější místa (jako je například někdejší základna korzárů, hradbami obehnané Saint-Malo, nebo dvěstětisícové Rennes) ve východní a centrální části Bretaně. Tu vzdálenější, jihozápadní, jejímž přirozeným centrem je středověké město Quimper, spíš opomíjejí. Ostatně nejsou jediní, na auto, které by nemělo francouzskou espézetku, tady člověk narazí jen občas. Takže – vzhůru na jihozápad.

Bretoncí se považují za potomky Keltů, mají svůj vlastní jazyk, ale domluví se jím sotva deset procent z nich. Přesto jsou na něj hrdí, stejně jako na svou kulturu – osobitou hudbu s keltskými kořeny, prastaré legendy, lidové tance, kroje...

Letité tradice se prý hojně udržují v Pays Bigouden na poloostrově nedaleko Quimperu. V muzeu ve městě Pont l'Abbé jsou k vidění zdejší slavnostní kroje a sbírka originálních

čepců (coiffes). V Bretani jich existuje asi sedmdesát různých typů. V téhle oblasti jsou to zhruba třicet centimetrů vysoké bílé „válečky“ z plátna, které drží svůj tvar díky střihu, silnému naškrobení a důkladnému žehlení. V muzeu jejich úpravu předvádí zdejší nadšenec, a i když uznává, že svérázná pokrývka hlavy není ve větrném kraji zrovna praktická, tvrdí, že tyhle coiffes se dosud nosí na některých svatbách a při církevních slavnostech. Ale nebude to podobné jako s bretonštinou?

V Pays Bigouden se nachází i pravděpodobně nejstarší bretaňská kalvárie – u kaple Notre Dame de Tronoën. Na těchto pro Bretaně typických a zároveň specifických stavbách jsou kromě ukřižovaného Ježíše Krista sochařsky zpracované výjevy z bible. Jednotlivé figury však zobrazují venkovany v oděvech, které odpovídají době vzniku kalvárií – 15. až 18. století. Bohužel na tronoënských plastikách se podepsal vítr vanoucí od moře, který postupně ničí jejich podobu.

Koho kalvárie zaujmou, může si udělat výlet poněkud na

sever. Ve vesnici Guimiliau a v jejím okolí je k vidění desítky takzvaných farních dvorů (enclos paroissiaux), které se do dnešních dnů zachovaly v relativně neporušeném stavu. Do těchto dvorů obehnaných kamennou zdí se vstupuje triumfálním obloukem. Přírodním centrem dvora je výstavní kamenný kostel vyzdobený dřevěnými plastikami, jejichž barevnost působí ve srovnání s interiéry českých církevních stánků optimistickým, až veselým dojmem. Před kostelem stojí kalvárie a pohřební kaple, za ní pak hřbitov. Zdá se až neuvěřitelné, že v kdysi nevelkých vesnicích dokázali lidé vybudovat tak působivé monumenty. Ale tehdy tu vzkvétal obchod a svou roli sehrála i furiantská snaha předčít sousední obce.

Ale zpátky z výletu (to mimochodem usnadňuje čtyřproudá silnice, která spojuje všechna důležitá města na pobřeží Bretaně).

Nedaleko Pont-l'Abbé se nabízí zážitek jiného druhu, i když také souvisí s tradicí, tentokrát rybářskou. Každý den okolo čtvrté se do nevelkého přístavu Guilvinec vrací z moře až padesát rybářských lodí. Proplují kolem červenobílého majáku a na chvíli přirazí k betonovému nábřeží, aby rybáři vyložili přepravky s už roztríděným úlovkem, naložili prázdné na zítřejší lov a rychle uvolnili místo dalším lodím. Jsou to dobře seštrhané manévry, které z vyhlídkové terasy sledují desítky zvědavců. Pokud má člověk dost drzosti a dokáže nepřekážet, může se dostat až přímo k lodím a užít si tuhle nevěsední podívanou, trvající zhruba hodinu, z bezprostřední blízkosti. Může se dívat do tváří bretonských mužů, pro něž se rybolov stal životním osudem, i když úlovky nejsou zdaleka tak bohaté jako dřív.

Na rampě lodí přepravky (hlavně s langustinami, které se podobají malým humrům a svou chutí připomínají krevety – ryby jako tuňák nebo platýz jsou spíše doplňkem) přebírají pomocníci, často bývalí rybáři, kteří už na tvrdou práci na moři nemají dost síly. Zavezou přepravky, označené jménem lodi, do prostorné haly, kde znalci ocení kvalitu langustin i ryb, aby tyto hned mohly putovat dál. Úžasný výběr je v prodejně vedle haly.

Když už jsme zmínili restaurace, platí tu jako jinde u moře, že čím krásnější je z nich výhled, tím hůř se v nich vaří. Výjimky jen potvrzují pravidlo. Doporučit lze spíše méně viditelné, nenápadné podniky, nejlépe v městečkách alespoň pár kilometrů vzdálených od moře, kam chodí hlavně místní. A co si dát? Určitě tradiční bretaňskou polévku cotriade z plodů moře a filetů ze tří různých ryb. Přidávají se do ní také brambory, takže spíše než o polévku jde o dosti vydatné hlavní jídlo. Ryby zdejší kuchaři podávají grilované nebo i dušené s výtečnou smetanovou omáčkou. Speciality, často připravované podle starých rodinných receptů, mají i zdejší řezníci. Třeba paštyky (rilettes) z husího nebo vepřového masa,

které se vaří v sádle a pak se nahrubo rozseká a dochutí.

V chladné a větrné Bretani se pochopitelně nepěstuje vinná réva, ale víno se tady pije jako jinde ve Francii, tudíž hodně, i když zdejšími tradičními nápoji je cidre, jablečný mošt s malým obsahem alkoholu. V jednotlivých oblastech se liší jeho „síla“ i chuť – od lehce nasládlé až po nahořklou.

V Bretani existuje okolo sedmdesáti různých piv. Často se jedná o místní speciality velmi rozdílných chutí. Třeba Duchesse Anne – nefiltrované, nepasterizované pivo, přirozeně fermentované v lahvi, nebo Ale Lancelot s rostlinnou a medovou příchutí. Ale pravověrný pivař se nemusí děsit, v nabídce najde i „normální“ ležáky.

Hlavním lákadlem pro turisty je i v této části Bretaně moře. Místní tvrdí, že v létě tady bývá o dva stupně teplejší než na severním pobřeží. Ovšem žádná sláva to není. Ale dlouhé široké pláže, jako třeba v blízkosti městečka Audierne, jsou opravdu nádherné a dobře se hodí i k windsurfingu na písku – vítr se tady utiší jen zřídka.

Zvláštní raritou jsou méně navštěvované pláže ve vesnici Le Pouldu. V rámci udržení přirozeného životního koloběhu se naplavené a silně zapáchající chalupy odklízejí jen sporadicky, takže si člověk připadá jako uprostřed živočišné výroby.

Existuje ovšem podstatnější důvod, proč Le Pouldu navštívit. V letech 1889 a 1890 v hostinci La Buvette de la Plage pobýval s několika svými uměleckými přáteli malíř Paul Gauguin. Na první pohled se zdá, že muzeum zřídili právě v hostinci, ale ten je dokonalou replikou původního domu dodnes stojícího ve stejné ulici. Bohužel ho příliš změnila stavební úprava před sto lety, a tak bylo jednodušší postavit kopii. V muzeu zařízeném dobovým nábytkem zaujme zejména rekonstruovaná jídelna, jejíž zdi i dveře pokryli umělci svými malbami. Především uznávaný holandský malíř Meyer de Haan, jehož díla vlastní například pařížské Musée d'Orsay. Pozoruhodný je i Gauguinův portrét.

Pobyty slavného malíře se pyšní také nedaleký Pont-Aven, kde dodnes v téměř nezměněné podobě zůstalo i několik zákoutí známých z jeho obrazů. A v Chapelle de Tremalo, malé kapli nad městečkem, stále visí dřevěný kříž, který umělec zachytil na jednom ze svých klíčových pláten nazvaném Žlutý Kristus. Krajíně a životu obyčejných lidí věnoval Gauguin řadu svých děl, stejně jako malíři takzvané pont-avenské školy z poslední čtvrtiny 19. století. Působivou podívanou skýtá procházka městečkem, kde se na řece Aven zachovaly četné staré mlýny, které dotvářejí jeho romantický kolorit.

Málokterý návštěvník jihozápadní Bretaně si nechá ujít blízké Concarneau, jehož opevněné staré město postavili ve 14. století uprostřed zálivu a dnes je přístupné po kamenném mostě. Ze zchovalých, částečně přístupných hradeb se nabízí působivý pohled na přístav jachet a několik malých majáků.

Bretaňské majáky – velké, malé, kamenné, kovové, žluté, zelené, červené..., to je, zvláště za slunečného počasí, poezie, která připomíná atmosféru obrazů Kamila Lhotáka. A na poetičnosti majáků nic nemění, že jejich účel je praktický – navádějí lodě do přístavů nebo upozorňují na nebezpečná místa.

Z Pointe du Raz na poloostrově Sizun člověk vidí z vysokého útesu hotovou přehlídku majáků. Tady se moře nikdy úplně neuklidní, a když se pořádně rozbouří, je příboj tak hlučný a divoký, že z toho až mrazí. Ti odvážnější, co netrpí závratí, se můžou vydat po úzké cestičce a místy jen šplhat po skále nad strmými srázy až na samý konec výběžku a užít si i trochu adrenalinu. To několika-kilometrová procházka na blízký Pointe du Van nabízí bezpečnější pohled na nádherné panorama, kde se v dále ztrácí v oparu ostrov Ile de Sein, jehož průměrná nadmořská výška je pouhý metr a půl. Přesto je trvale obydlený a navštívit ho lze lodí vyplouvající z Audierne.

Přírodních „atrakcí“ je v jihozápadní Bretani víc, stejně jako zajímavých měst, městeček a vesnic. Vynechat se nedá už zmíněný Quimper s historickým centrem, v němž se kromě převážně gotické katedrály zachovaly i původní hrázděné domy. Město je jedním z nejvýznamnějších středisek bretaňské kultury a pořádně ožije v druhé půlce července. Pořádají tu festival s pouličními koncerty, divadelními představeními, soutěžemi dvojic, které hrají na bubínky a nástroje podobné českým dudám, ve velkém stanu u katedrály vyučují lektoři staré lidové tance... Tradicím jsou věnovány i expozice muzea v někdejší biskupském paláci – nábytek, quimperská fajáns, kroje a samozřejmě i coiffes.

A z dalších zajímavostí? Například Penmarch s velkým majákem, Douarnenez s ostrůvkem, na němž se měl odehrát příběh osudové lásky Tristana a Izoldy, nebo elegantní Camaret s dlouhou pobřežní promenádou a hřbitovem starých rybářských lodí. Zatímco většinu vysloužilých lodí už dávno sešrotovali, tady odpočívají v pokoji, dílem vytažené na pláž, dílem v moři. Ztrácejí barvy, pomalu se rozpadávají, rezivějí... Ten hřbitov není velký, ale člověk si najednou, a možná víc než na tom „normálním“, uvědomí pomíjivost věcí a vlastně i celého lidského snažení.

Bretaň mívá díky počasí často spíš chmurnější podobu, ale zároveň i bavící se tvář. Nabízí turistům nejrůznější zážitky, kulturní festivaly, slavnosti, přehlídky lodí, výstavy, sportovní atrakce, zapadlé silničky vhodné pro cyklistiku a tak dál a tak dál. Pokud si člověk chce užít lidové zábavy, na to jsou lepší malé místní fêtes. Na pódiu kapela, která se snaží hrát něco mezi popem a tradiční keltskou muzikou, ženy, které se sklánějí nad plotnami a dělají tenké palačinky (crêpes), pár stánků, kde místní nabízejí grilované ryby, mušle, langustiny a samozřejmě víno, pivo, cidre...

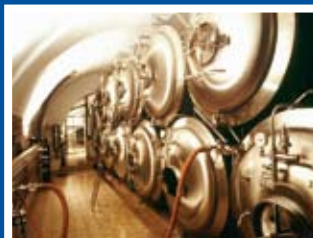
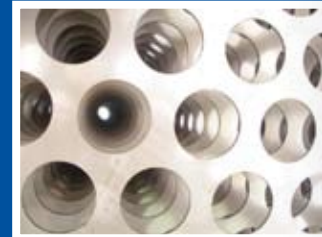

Tradiční výroba zařízení z nerezových materiálů a mědi

- pivovary
- minipivovary – kompletní dodávky na klíč
- tlakové nádoby, bojler, skladovací nádrže, filtrační aparáty
- průmyslové lihovary a lihovarská zařízení
- pěstitelské pálenice
- chladicí a skladovací zařízení a technologické linky na mléko
- výrobníky ledové vody
- výroba technologických celků a nádrží pro nápojářský průmysl
- tepelné výměníky, trubkosměnné aparáty
- zařízení pro masný průmysl, míchače masa

PACOVSKÉ STROJÍRNY

Nádražní 697, 395 01 Pacov Česká republika Tel.: +420 565 443 111-4, fax: +420 565 443 417
e-mail: pacovske@pacovske.cz www.pacovske.cz

text Jaroslav Rudiš
ilustrace Luděk Bárta

fejeton

Černej den

„Mně se prostě dějou divný věci,“ říká Ota a podívá se na mě popelavýma očima.

„To není nic nového, Oto. Vždycky jsi přitahoval průšvihy.“

„Ale proč pořád já?“

„Někdo to tady musí vyrovnávat, když jsou všichni lidi jinak tak šťastný.“

„Ale proč zrovna já?“

Divám se na Otu. V jeho očích se leskne step. Tvrdí, že to je následkem krátké vášnivé etnické bouře, kdy jeho prapraprůdek přicválal na koni z Asie, aby tady pár domorodcům useknuhl hlavu, uříznul uši a nakonec u Turnova splynul s jednou Prapraprastředoevropankou, možná Češkou, možná Němkou, to už nikdo nezjistí. Ale po pár stolecích se narodil on.

„Jak to můžeš vědět, že to bylo zrovna takhle?“ ptám se.

„Věřím na sny a tenhle výjev jsem jednou viděl. A navíc to v sobě cítím a moje nejoblíbenější jídlo je tatarskej biftek. Já nejsem ani Čech, ani Tatar. Jsem něco mezi, něco nedodělaného, nejistýho. A proto přitahuju ty černý dny.“

Otovi je dvaadvacítiletý, pracuje jako programátor a je majitelem dvaadvacetimetrové garsonky na sídlišti, třech rybiček, křečka, morčete, papouška a nejnovejši také tlusté feny. Všechna zvířata mu zbyla po holkách, po vztazích, co po každé nějak ruply. Jeho malý byt se pomalu mění v zoologickou. A Ota je zase sám.

„Ty holky si ty zvířata koupily, aby nebyly samy. A když jsme se rozešli, tak mi je nechaly na památku, protože už samy nebyly, většinou se ode mě odstěhovaly k jiným chlápky. A moje garsonka byla jen takový jako odpočívadlo.“

„No jo no, to holky dělaj,“ říkám.

„Problém byl v tom, že ten papoušek chodil po bytě v patách všech dalších holek, co jsem je měl po Jituně. A cvakal je do kotníků. Normálně až do krve. Milovali jsme se a najednou strašnej řev, já si říkám, dobrý, jsem furt dobrej, ale ta holka se chytá za kotník, řve a nahatá pak honí Antonína po pokoji a mlátí po něm ručníkem.“

„Antonína?“

„No, tak se jmenuje... Je děsně zárlivej. Tak jsem ho šouplnul do klece a pověsil nad vanu, v tý garsonce není moc místa.“

„Tak že bys koupil něco většihho, pro ty zvířata? Možná bys tam mohl vodit děti od sousedů,

jako do zoo. Co zvíře, to jeden podělanej vztah, to bys vyprávěl jejich rodičům jako varování.“

Ale Ota nic neříká, napije se a podívá se na mě očima, v nichž se leskne nejen step, ale také pivo.

A pak řekne: „Ale proč pořád já, ty vole?“

„Nevím.“

„Nejhorší je, že se to stupňuje. To jsem ti teď zase měl jeden svůj černej den.“

A Ota vypráví, jak šel posledně do práce. O den dřív trochu slavil, ale pohoda, žádná kocovina, jen dvanáct voděk, ale tohle zvládá. Prostě šel, vyhoupl se tramvají na kopec, přeběhnul ulici a byl v recepci.

„Pozdravím a ta holka taky pozdraví, ale vidím, že se na mě dívá nějak divně, trochu zpomaleně a vyplašeně. No nic, asi se právě taky s někým rozešla, řeknu si, hlavně se nedojímat, každej má nějakej problém, a jdu dál,“ povídá Ota. Ve výtahu potkal dvě kolegyně. „A taky na mě zírají úplně blbě. Tak jdu na záchod, jestli je všechno v pohodě, jestli někde nemám lupy nebo mastný fleky a tak. Ale mám jen kruhy pod očima. Tak se opláchnu a dobrý.“

Ota si z automatu vytáhnul kafe s dvojitým cukrem, to ho uklidnilo a vrátilo do rovnováhy,

vešel do kanceláře, zapnul počítač a začal makat. Po půl hodině z vedlejší místnosti přišel jeho šéf. „Divám se na něj a řeknu dobrý ráno. On neřekne nic. Jen se na mě taky dívá, jako kdybych udělal něco strašného, tak šílený má oči,“ vypráví Ota. Jeho šéf se nakonec nadechnul a řekl: „Pane Bárta, vy už u nás přece tři měsíce nepracujete.“

„A v tu chvíli mi to došlo: Už tři měsíce jsem dělal v úplně jiným kanclu na druhým konci města. Podle mě to všechno souvisí právě s tím, jak jsem namíchanej. Evropa versus Asie, to nejde jen tak zvládnout. To musíš mít v hlavě bordel.“

„Co se nechat pokřtít? Víš, že by ses jako vnitřně přiklonil na jednu stranu a možná by byl pokoj.“

„Pokřtít, jo? Já jsem byl satanista, ty vole. Ty si nepamatuješ na tu mou kapelu, Zvracetor?“

„Tak to fakt už nevím.“

Chvilí mlčíme a díváme se někam před sebe. A pak se ptám, jak se jmenuje ta fena, co mu zbyla po poslední holce.

„Růžena. Jestli chceš, můžu ti ji někdy půjčit. Ona je děsně mazlivá.“

Polná

Pětitisícové město nedaleko Jihlavy se může pochlubit mnoha památkami, ale nejvíc se „proslavilo“ jednou tragickou a dodnes nezapomenutou událostí.

První písemná zmínka o Polné pochází z poloviny 13. století, v zachované listině se uvádí jako Polmna. Její rozvoj souvisel s obchodními cestami přes Českomoravskou vrchovinu. Ve stejné době zde postavili hrad, později částečně přestavěný na zámek.

Od svého vzniku patřila Polná řadě aristokratických rodů – pánům z Lipé, Valdštejnům, pánům z Hradce... Po bitvě na Bílé hoře polenské panství zkonfiskovali a dalších téměř tři sta let vlastnili Dítřichštejnové. Ve městě pobývali i králové Jiří z Poděbrad a Fridrich Falcký. Později tu poměrně dlouho žila Božena Němcová.

Hospodářsky Polná prosperovala až do roku 1863, kdy požáru padlo za oběť téměř dvě stě domů. Nejvýznamnější polenskou památku – barokní baziliku Nanebevzetí Panny Marie, jednu z největších v Česku – naštěstí oheň pouze poškodil. Interiér kostela s působivými štukami naposled restaurovali v minulých letech, teď je na řadě exteriér.

V Polné se zachovala uzavřená židovská čtvrť. V rekonstruované synagoze (rabínský dům na dokončení rekonstrukce teprve čeká) je expozice věnovaná takzvané hilsneriádě. V březnu roku 1889 bylo v lese nalezeno tělo devatenáctileté Anežky Hružové. Veřejné mínění připsalo údajnou rituální vraždu mladému židovskému tulákovi Leopoldu Hilsnerovi, což vzedlo vlnu antisemitismu. Hilsner byl odsouzen k trestu smrti, ale není jasné, jestli se nestal obětí justičního omylu. Popraven však nebyl a po letech se dočkal i císařské milosti. Konec polenské židovské komunity přinesla rasová politika nacistů.

1

*Jedna zkušenost:
i když nemáte
naváto,
můžete skončit
v závěji.*

Na cestě se může stát cokoliv. Proto je součástí nového povinného ručení od Allianz i úrazové pojištění dětí v autě, náhradní vůz nebo třeba pojištění proti živlům.
www.allianz.cz

**Povinné ručení s nejširší
pojistnou ochranou na trhu**

S vámi od A do Z

Allianz

Svařená Višerň

NEALKOHOLICKÁ

S hřebíčkem (3 ks)
a celou skořicí
svaříme 0,3 l Višně
a přidáme 3 kostky
cukru. Poté podáváme.
Dle chuti můžeme
přisladit.

ALKOHOLICKÁ

Přidejte panáka
dle vlastního výběru
(vodka, rum,
slivovice, ...)

DALŠÍ ČÍSLO V DUBNU!

ZAHŘEJE VÁS VAŘÍCÍ, S CUKREM, HŘEBÍČKEM A SKOŘICÍ.